

**Studia
Politicae
Universitatis
Silesiensis
Tom 8**

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2012

**Studia
Politicae
Universitatis
Silesiensis
Tom 8**

NR 2917

Studia Politicae Universitatis Silesiensis

Tom 8

pod redakcją

Jana Iwanka i Mieczysława Stolarczyka

przy współpracy

Rafała Glajcara

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2012

Redaktor serii: Nauki Polityczne
Jan Iwanek

Kolegium Redakcyjne
Jan Iwanek (przewodniczący)
Mieczysław Stolarczyk (zastępca przewodniczącego)
Janusz Sztumski, Sylwester Wróbel
Rafał Glajcar (sekretarz)

Recenzent
Janusz Sawczuk

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library
www.cceol.com

Spis treści

Od Redakcji	9
-----------------------	---

Teoria polityki

Jacek Bajer: Badania porównawcze w politologii. Zagadnienia metodologiczne	15
Przemysław Kołodziejczyk: Metodologiczne problemy badania internetowych witryn ekstremistycznych	49

Systemy polityczne

Jacek Bartyzel: Ani centralizm, ani separatyzm, lecz jedność w wielości <i>Las Españas</i> . Tradycjonalistyczna wizja regionalizmu Juana Vázqueza de Melli (1861—1928).	73
Janusz Okrzesik: Zapomniany epilog Jesieni Narodów. Uwagi o transformacji ustrojowej w Nikaragui	86
Mateusz Wajzer: Rola armii w pierwszych latach niepodległości Algierii	102

Stosunki międzynarodowe

Miron Lakomy: Federacja Rosyjska w stosunkach francusko-amerykańskich w okresie pozimnowojennym	119
---	-----

Komunikowanie społeczne

Wiktor Sidorow: Tolerancja: aspekt medialny (tłum. Patrycja Szostok)	145
Zbigniew Kantyka: Politolog jako medialny komentator polityki	155
Patrycja Szostok: Prasa samorządowa jako narzędzie polityki informacyjnej na poziomie lokalnym	176

Recenzje, omówienia i sprawozdania

Jan R. Sielezin: <i>Badania źródłoznawcze w politologii. Wybrane zagadnienia metodologiczne</i> . Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2010, ss. 178 (Zbigniew Kantyka)	203
María Belén Martín Castro: <i>Análisis de la Política de Juventud en el Estado de Bienestar Español (1975—2005)</i> . Sevilla: Ediciones Alfar, 2008, ss. 427 (Małgorzata Myśliwiec)	206
Carlos Antonio Aguirre Rojas: <i>Ameryka Łacińska na rozdrożu. Ruchy społeczne i śmierć nowoczesnej polityki</i> . Z hiszpańskiego przełożył Zbigniew Marcin Kowalewski. Warszawa: Wydawnictwo Książka i Prasa, 2008, ss. 121 (Bartosz Sitek)	210
Sprawozdanie z konferencji naukowej Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego „Przestrzeń społeczna i ekonomiczna a tożsamość polityczna państw integrującej się Europy” (Katowice, 22—23 października 2009 roku) (Natalia Stępień)	216
Sprawozdanie z IV seminarium naukowego Zakładu Teorii Polityki INPiDz UŚ (Złoty Potok, 26—27 kwietnia 2010 roku) (Zbigniew Kantyka)	221
Noty o Autorach	227

Table of Contents

From Editorial	9
--------------------------	---

Theory of Politics

Jacek Bajer: Comparative researches in political science. Some of methodological issues	15
Przemysław Kołodziejczyk: Methodological problems in studying extremists' websites	49

Political Systems

Jacek Bartyzel: Neither centralism, nor separatism, but unity in diversity of <i>Las Españas</i> . Traditionalistic vision of regionalism by Juan Vázquez de Mella (1861—1928).	73
Janusz Okrzesik: The forgotten epilogue of the Autumn of Nations. Remarks on Nicaragua's political transformation	86
Mateusz Wajzer: The role of army in the first years of Algerian independence	102

International Relations

Miron Lakomy: Russian Federation in Franco-American relations during the post-Cold-War period	119
---	-----

Social Communication

Wiktor Sidorow: Tolerance: the media aspect (transl. Patrycja Szostok)	145
Zbigniew Kantyka: A political scientist as a news commentator	155
Patrycja Szostok: Self-governmental press as a tool of information policy at the local level	176

Reviews, Discussions and Reports

Jan R. Sielezin: <i>Investigating research sources in political science. Selected methodological issues</i> . Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 2010, ss. 178 (Zbigniew Kantyka)	203
María Belén Martín Castro: <i>Análisis de la Política de Juventud en el Estado de Bienestar Español (1975–2005)</i> . Sevilla: Ediciones Alfar 2008, ss. 427 (Małgorzata Myśliwiec)	206
Carlos Antonio Aguirre Rojas: <i>Latin America at the crossroads. Social movement and the death of modern politics</i> . Translated from Spanish by Zbigniew Marcin Kowalewski. Warszawa: Wydawnictwo Książka i Prasa 2008, ss. 121 (Bartosz Sitek)	210
Report from a scientific conference of the Institute of Political Science and Journalism, University of Silesia in Katowice entitled “The social and economic space and the political identity of integrating countries” (Katowice, 22–23 October 2012) (Natalia Stepień).	216
Report from IV scientific seminar of Theory of Politics Unit of the Institute of Political Science and Journalism UŚ (Złoty Potok, 26–27 April 2010) (Zbigniew Kantyka)	221
Notes about the Authors	227

Od Redakcji

Z satysfakcją oddajemy do rąk Czytelników ósmy tom wydawnictwa „Studia Politicae Universitatis Silesiensis”. Zamieszczone w nim artykuły są odzwierciedleniem zainteresowań badawczych autorów i ukazują efekty ich studiów, badań i analiz. W konsekwencji poszczególne opracowania różnią się tematyką i sposobem prezentacji poruszanych problemów. Aby uzyskać większą przejrzystość materiału zawartego w niniejszym zbiorze, pomieszczono dziewięć artykułów w czterech blokach tematycznych: „Teoria polityki”, „Systemy polityczne”, „Stosunki międzynarodowe” i „Komunikowanie społeczne”. Uzupełnieniem całości jest dział „Recenzje, omówienia i sprawozdania”, w którym znaleźć można informacje o polsko- i obcojęzycznych publikacjach z dziedziny nauk politycznych, a także relacje z życia naukowego Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorami większości opracowań zawartych w niniejszym tomie są pracownicy tego Instytutu oraz doktoranci. Jak zwykle na kartach naszego wydawnictwa swoje teksty publikują również przedstawiciele zaprzyjaźnionych krajowych oraz zagranicznych ośrodków naukowo-dydaktycznych. Przy tej okazji zapraszamy wszystkich zainteresowanych do współpracy.

W dziale zatytułowanym „Teoria polityki” znalazły się dwa artykuły, które poświęcone są zagadnieniom metodologicznym. Powszechnie znany jest fakt, że już w czasach przednowoczesnej nauki o polityce porównywanie uznawane było za podstawowe podejście w analizie zjawisk politycznych. Współcześnie badania porównawcze przyczyniają się do rozwoju empirycznej teorii polityki. Właśnie temu zagadnieniu Jacek Bajer poświęcił swój artykuł zatytułowany *Badania porównawcze w politologii. Zagadnienia metodologiczne*. Opisuje on kwestie związane ze strategiami badań oraz konstruowaniem projektów porównawczych we współczesnej politologii. Z kolei artykuł

Przemysław Kołodziejczyk pt. *Metodologiczne problemy badania internetowych witryn ekstremistycznych* odnosi się do problematyki aktywizmu politycznego w Internecie. Autor ukazuje, jak rozwój technologii informatycznych może być wykorzystywany w naukach społecznych. Zwraca przy tym uwagę na metodologiczne aspekty badania witryn internetowych grup ekstremistycznych. Formułuje wiele wskazówek o charakterze praktycznym, dotyczących technik, metod i procedur badawczych.

Kolejny dział zatytułowany jest „Systemy polityczne”. Rozpoczyna go opracowanie Jacka Bartyzela poświęcone jednemu z najbardziej istotnych problemów współczesności — regionalizmowi. Autor skupiając się na zagadnieniach ułożenia relacji pomiędzy państwem jako całością (Hiszpanią) a poszczególnymi regionami, prezentuje koncepcje najwybitniejszego przedstawiciela karlizmu, Juana Vázqueza de Melli y Fanjula. Skomplikowany i wieloaspektowy charakter analizy doskonale oddaje tytuł artykułu: *Ani centralizm, ani separatyzm, lecz jedność w wielości Las Españas. Tradycjonalistyczna wizja regionalizmu Juana Vázqueza de Melli (1861—1928)*. Dwa kolejne artykuły poświęcone są systemom politycznym, które rzadko bywają poddawane analizie w polskiej literaturze politologicznej, a mianowicie Nikaragui i Algierii. Janusz Okrzesik w artykule *Zapomniany epilog Jesieni Narodów. Uwagi o transformacji ustrojowej w Nikaragui* koncentruje swoją uwagę na problematyce transformacji ustrojowej w pierwszym z wymienionych państw. Jego analiza wykracza poza wymiar deskryptywny, a Autor poszukuje wspólnych cech procesów transformacyjnych w Nikaragui i europejskich państwach dawnego bloku wschodniego, a zwłaszcza w Polsce. W konsekwencji okazuje się, że w procesach tych wskazać można pewne reguły konstytutywne. O ile w kontekście doświadczeń państw Europy Środkowo-Wschodniej zostały one już częściowo opisane, o tyle odniesienie ich do państw komunistycznych spoza tego obszaru uznać należy za szczególnie ciekawe i oryginalne. Z kolei tekst autorstwa Mateusza Wajzera, zatytułowany *Rola armii w pierwszych latach niepodległości Algierii* dotyczy istotnych problemów, jakie napotykały państwa zdobywające niepodległość w wyniku rozpadu systemu kolonialnego. Autor odwołuje się do przykładu Algierii, opisując kolejne wydarzenia z lat 1962—1965 z naciskiem na efekty zaangażowania wojskowych w życie polityczne tego państwa. W aneksie Autor zamieścił wywiad, który przeprowadził z dr. Francesco Cavatortą ze School of Law and Government w Dublin City University, specjalizującym się w problematyce demokratyzacji w świecie arabskim.

W dziale „Stosunki międzynarodowe” znajduje się artykuł Mirona Lakomego. Autor poddaje analizie politykę Francji i Stanów Zjednoczonych Ameryki wobec Rosji, podkreślając, że polityka ta uległa redefinicji w wyniku rozpadu układu bipolarnego. Jego artykuł zatytułowany *Federacja Rosyjska w stosunkach francusko-amerykańskich w okresie pozimnowojennym* obfituje

w wiele faktów obrazujących klimat wzajemnych relacji oraz wskazujących na rzeczywiste cele polityki tych państw. Nie ulega wątpliwości, że kierunek rosyjski zawsze odgrywał istotną rolę w relacjach francusko-amerykańskich, natomiast sam artykuł pozwala uporządkować wiedzę na ten temat przez określenie obszarów współpracy i rywalizacji, co z kolei miało i ma swoje odzwierciedlenie w szerszym kontekście rozwiązywania głównych problemów przez społeczność międzynarodową.

Dział „Komunikowanie społeczne” obejmuje trzy artykuły. W pierwszym z nich Wiktor Sidorow koncentruje się na problematyce tolerancji w mediach. W tekście zatytułowanym *Tolerancja: aspekt medialny* odwołuje się on do bogatego materiału empirycznego, w który obfituje rzeczywistość medialna — pełna sprzeczności, a przez to zachęcająca do poszukiwania odpowiedzi na pytanie o różne sposoby pojmowania tolerancji przez dziennikarzy. Z kolei Zbigniew Kantyka w artykule *Politolog jako medialny komentator polityki* porusza kwestię wykorzystywania potencjału nowoczesnych środków komunikowania w celu skutecznego połączenia wiedzy naukowej z praktyką polityczną. Analizuje rolę specjalistów i ekspertów w przestrzeni medialnej. Bardzo wyraźnie stawia kwestię postaw politologów w komentowaniu zjawisk i procesów politycznych. Ten dział zamyka artykuł Patrycji Szostok zatytułowany *Prasa samorządowa jako narzędzie polityki informacyjnej na poziomie lokalnym*. Autorka odwołując się do przykładów pięciu gmin w województwie śląskim (Bielsko-Biała, Bieruń, Ornontowice, Pawłowice, Sosnowiec), analizuje rzeczywiste relacje prasy samorządowej z władzami samorządowymi.

W dziale „Recenzje, omówienia i sprawozdania” znaleźć można trzy recenzje, w tym dwóch publikacji polskojęzycznych i jednej hiszpańskojęzycznej, oraz dwa sprawozdania: pierwsze z konferencji naukowej „Przestrzeń społeczna i ekonomiczna a tożsamość polityczna państw integrującej się Europy” zorganizowanej przez Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego, drugie zaś poświęcone zostało seminarium naukowemu Zakładu Teorii Polityki, funkcjonującego w strukturze tego Instytutu.

Mamy nadzieję, że zaprezentowane w niniejszym zbiorze teksty stanowią będą nie tylko interesującą lekturę, ale przyczynią się do dalszych studiów i analiz nad istotą podejmowanych w nich zagadnień.

Redaktorzy tomu

Noty o Autorach

Jacek Bartyzel, prof. dr hab., kierownik Katedry Hermeneutyki Polityki na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Wiktor Sidorow, prof. dr hab., Uniwersytet w Sankt-Petersburgu (Rosja)

Zbigniew Kantyka, dr, starszy wykładowca w Zakładzie Teorii Polityki Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego

Miron Lakomy, dr, asystent w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Małgorzata Myśliwiec, dr, adiunkt w Zakładzie Systemów Politycznych Państw Wysoko Rozwiniętych Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Janusz Okrzesik, dr, pracownik naukowo-dydaktyczny w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Bielsku-Białej

Patrycja Szostok, dr, adiunkt w Zakładzie Dziennikarstwa Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Jacek Bajer, mgr, doktorant w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Przemysław Kołodziejczyk, mgr, doktorant w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Bartosz Sitek, mgr, doktorant w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Natalia Stępień, mgr, asystentka w Zakładzie Polityki Społecznej Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Mateusz Wajzer, mgr, doktorant w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Redaktor
Barbara Konopka

Projektant okładki i stron działowych
Grzegorz Oleksy

Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel

Korektor
Lidia Szumigala

Skład i łamanie
Bogusław Chruściński

Copyright © 2012 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISSN 1895-3492

(wersja drukowana)

ISSN 2353-9747

(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 150 + 50 egz. Ark. druk. 14,25. Ark. wyd.
15,5. Papier offset. kl. III, 90 g   Cena 20 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Studia Politicae Universitatis Silesiensis Tom 8

Cena 20 zł (+VAT)

ISSN 0208-6336